

Sivistystoimen toinen osavuositarkastus 1.1.- 31.8.2015

Sivistystoimen toimiala yhteensä

1 000 €	TP 2014	Käyttö- suunnitelma 2015	Kumulatiivinen tot. 31.8.	Tot. 2014 %	Ennuste 2015
Tulot	41 237	42 733	23 601	55,2 %	44 596
Menot	-427 227	-439 263	-283 191	64,5 %	-441 156
Toimintakate	-385 990	-396 530	-259 590	65,5 %	-396 560

Talousarvion toteutumisen keskeiset onnistumiset ja haasteet

Talousarvion 2015 elokuun ennusteen mukaan toimialan tulojen arvioidaan ylittyvän 1,86 milj. euroa ja menojen ylittyvän 1,89 milj. euroa. Merkittävimmät poikkeamat ovat perusopetuksessa ryhmä- ja kotaraha, tulot ja menot ylittyvät 2,2 milj. euroa. Ateria- ja siivouspalvelut alittuvat 0,5 milj. euroa. Varhaiskasvatuksen tulojen arvioidaan alittuvan 0,8 milj. euroa (hoitopäivämaksut) ja menojen alittuvan 1,6 milj. euroa. Menojen alitukseen vaikuttavat mm. palkattomat lomat, ateria- ja siivouspalvelut sekä epäpätevyysalennukset. Ammatillisen koulutuksen Varian, nettoyksikkö tulot ylittyvät 0,1 milj. euroa ja menot ylittyvät 1,1 milj. euroa johtuen oppilasmäärän kasvusta. Liikunta- nuoriso- ja kulttuuripalvelujen tulot ylittyvät yhteensä 0,9 milj. euroa ja menot yhteensä 1,0 milj. euroa hankkeiden johdosta, joita ei ole sisällytetty vuoden 2015 talousarvioon. Nuorisopalvelujen hankkeiden nettoylitykseen haetaan siirtoa 65 000 € kaupungin keskitetystä määrärahasta. Toimialan bruttoyksiköiden kokonaislisätalousarvion tarve voidaan arvioida tarkemmin myöhemmin syksyllä.

Yhteiset palvelut

1 000 €	TP 2014	Käyttö- suunnitelma 2015	Kumulatiivinen tot. 31.8.	Tot. %	Ennuste 2015
Tulot	79	1	0	11,1 %	1
Menot	-4 858	-5 105	-3 278	64,2 %	-5 105
Toimintakate	-4 779	-5 104	-3 277	64,2 %	-5 104

Talousarvion toteutumisen keskeiset onnistumiset ja haasteet

Yhteisten palvelujen talousarvion ennustetaan toteutuvan suunnitellusti. Vuoden toiseen kolmanneksen toteutuneet menot ovat hieman yli 64 % talousarviosta. Toimialan varhemaksun tarkistus/ lisälasku arvioidaan tulevan lokakuussa. Ennusteessa sen on huomioitu toteutuvan budjetoidun mukaan.

Suomenkielinen perusopetus

1 000 €	TP 2014	Käyttö- suunnitelma 2015	Kumulatiivinen tot. 31.8.	Tot. %	Ennuste 2015
Tulot	9 897	9 550	3 214	33,7 %	11 773
Menot	-164 961	-167 201	-108 224	64,7 %	-168 984
Toimintakate	-155 064	-157 651	-105 010	66,6 %	-157 211

Talousarvion toteutumisen keskeiset onnistumiset ja haasteet

Talousarvion arvioidaan toteutuvan suunnitellusti. Lisätalousarvioksi tullaan esittämään valtion myöntämät opetusryhmäkokojen pienentämiseen ja koulutuksellisen tasa-arvon edistämiseen saadut valtion erityisavustukset vuoden 2015 osuus yhteensä 2,2 milj. euroa.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Uuden opetussuunnitelman työstämistä on jatkettu sekä koulujen että kunnan tasolla. Koulut ovat työstäneet opetussuunnitelman lukuja sitä mukaan kun kunta on saanut opetussuunnitelmaansa tehtyä koulujen työn pohjaksi. Koulut ovat osallistaneet huoltajia ja oppilaita opetussuunnitelman tekemiseen mm. wilma -kyselyiden, vanhempainiltojen, kodin ja koulun yhteistyö -päivien ja oppilaskunnan hallitusten kautta. Kaksikymmentäyksi oppiaineryhmää on aloittanut opetussuunnitelmatyön.

Elokuun 2015 tilaston mukaan aamu- ja iltapäivätoimintaan haki 2366 lasta. Näistä 1. vuosiluokan oppilaita on 1731, 2. vuosiluokan oppilaita 580 ja tätä vanhempia oppilaita 55. Yhtään kielteistä päätöstä ei tehty, vaan kaikille toimintaan hakeneille pystyttiin osoittamaan paikka iltapäivätoiminnassa.

Katsaus tulosalueen kehittämisprojekteihin

Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi 890 100€ erityisavustuksen suomen- ja ruotsinkielisen esi- ja perusopetuksen toimintakulttuurin kehittämiseen. Kehittämishankkeen pohjalta käynnistetään lv. 2015-2016 perusopetuksen kouluissa Gurucafé-toiminta. Toiminta pitää sisällään guruopettajien ja -oppilaiden koulutusta vahvistaen tieto- ja viestintätekniikan osaamista, avoimia koulutuksia opetushenkilöstölle, sekä uudenlaisen oppimisympäristön (Gurucafé) suunnittelun ja toteuttamisen oppivan yhteisön hengessä, jossa toimintakulttuuria kehitetään yhdessä oppien ja tutkien - innostuen ja onnistuen. Osana toimintakulttuurin kehittämishanketta on palkattu kolme alueellista erityisopettajaa kehittämään toimivia ratkaisuja koulupudokkuuden ennaltaehkäisemiseksi.

Erityisopetuksen laadun kehittämiseen ja siihen liittyvään koulunkäyntiavustajien koulutukseen on saatu rahoitusta Opetus- ja kulttuuriministeriöltä 129 800€ vuosille 2015-2016. Rahoitus on yhteinen varhaiskasvatuksen esiopetuksen kanssa.

Kielikylpytoiminnan laajentamiseen saatiin Opetus- ja kulttuuriministeriöltä 43 780 euroa erityisavustusta. Erityisavustus tullaan käyttämään CLIL (Content and Language Integrated Learning, suomi-saksa) -opetuksen kehittämiseen.

Koulun kerhotoimintaa on lisätty ja monipuolistettu. Lukuvuonna 2014 - 2015 Vantaan kouluissa toimi noin 350 kerhoa. Toimintaan saatiin 200 000 euron jatkorahoitus Opetushallitukselta.

Nuoriso- ja aikuiskoulutus

Lukiokoulutus

1 000 €	Käyttö- suunnitelma 2015	Kumulatiivinen tot. 31.8.	Tot. %	Ennuste 2015
Tulot	434	400	99,0 %	400
Menot	-22 061	-22 608	65,7 %	-22 608
Toimintakate	-21 627	-22 208	65,1 %	-22 208

Talousarvion toteutumisen keskeiset onnistumiset ja haasteet

Tämänhetkisen arvion mukaan talousarvio toteutuu suunnitelman mukaisesti.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Sähköisiin ylioppilaskirjoituksiin valmistautuminen ja opetussuunnitelmauudistuksen valmisteluprojekti on edennyt suunnitelman mukaan. Projektiin rekrytoitiin osa-aikainen projektisuunnittelija vuoden alussa, ja keväällä osa-aikainen tekninen asiantuntija. Opetushallitus laatii nuorten lukiokoulutuksen valtakunnalliset opetussuunnitelman perusteet syyskuun 2015 loppuun mennessä, minkä jälkeen paikallisen opetussuunnitelman laadinta voi varsinaisesti alkaa. Opetussuunnitelmatyön paikalliset rakenteet on laadittu kevään 2015 aikana.

Keväällä 2015 laadittiin selvitys aikuislukion asemasta osana Vantaan lukioverkkoa. Selvityksessä tarkasteltiin Vantaan aikuislukion toiminnan nykytilaa sekä erilaisia vaihtoehtoja toiminnan kehittämiseksi. Selvityksen pohjalta Vantaan aikuislukion toiminta on päätetty yhdistää osaksi Tikkurilan lukiota. Toiminnan uudelleen organisoimisen edellyttämien hallinnollisten muutosten valmistelu toteutetaan siten, että toimenpide-ehdotuksen mukaiseen toimintaan voidaan siirtyä 1.1.2016 alkaen.

Kehittämishankkeet

Opetushallitus myönsi 100 000 euron valtionavustuksen syksyllä 2014 Vantaan lukioden yhteiseen Digiluokka – uudistuva oppimistila hankkeeseen. Kaksi ja puoli vuotta kestävä hankkeen tavoitteena on kehittää innovatiivisia oppimistiloja, joiden fyysisessä, kognitiivisessa ja organisatorisessa ergonomiassa on huomioitu oppimateriaalien sähköistyminen. Hanke on käynnissä, ja sitä koordinoi sähköiset ylioppilaskokeet –projektissa työskentelevä projektisuunnittelija.

Opetushallitus on myöntänyt Vantaan lukioden yhteiselle Robolukio -hankkeelle 110 000 euron avustuksen hankkeen 138 000 euron kokonaiskuluihin ajalle 1.8.2015 - 31.12.2017. Hankkeen tavoitteena on kehittää ohjelmointitaitoja, luovuutta sekä ongelmanratkaisua ja yhteistyötaitoja lukioympäristössä oppiaineraajat ylittävänä työskentelynä.

Toisen asteen oppilaitosten psykologipalvelut

Toisen asteen oppilaitoksiin on lisätty opiskeluhuoltoresurssia rekrytoimalla maaliskuun alusta alkaen kolme uutta opiskeluhuollon psykologia. Psykologiresurssi ulottuu nyt myös Vantaalla sijaitseviin yksityisiin toisen asteen oppilaitoksiin.

Kevään 2015 yhteishaun tulokset

Keväällä 2015 perusopetuksen päätti 2 188 nuorta. Yhteishaun jälkeen ilman koulutuspaikkaa oli 118 nuorta (5 %). Heinä-elokuun aikana osa nuorista on saanut peruutuspaikan ammatillisesta oppilaitoksesta ja osa lukiokoulutuksesta. Lisäksi perusopetuksen jälkeisiin valmistaviin koulutuksiin hyväksyttiin 176 nuorta. Perusopetuksen oppilaanohjaajat sekä Ohjauskeskus Kipinän työntekijät ottavat yhteyttä kaikkiin ilman opiskelupaikkaa jääneisiin nuoriin. Heille tarjotaan vapaita paikkoja valmistavista koulutuksista ja nuorten työpajoilta tai järjestetään muuta elämäntilanteeseen sopivaa tukea.

Pääkaupunkiseudun ammatillisen koulutuksen yhteistyö

Pääkaupunkiseudun ammatillisen koulutuksen yhteistyössä on kuluneen vuoden aikana pureuduttu erityisesti ennakointiin ja koulutustakuuseen. Vuodesta 2013 toimineen PKS Ennakoinnin puitteissa on valmistunut laaja määrällinen selvitys alueen työvoima- ja osaamistarpeista. Elokuussa valmistuneen selvityksen tulokset raportoidaan laajemmin syksyllä 2015. Ennakointikamarissa on järjestetty alkuvuodesta kaksi toimialakohtaista tilaisuutta ja syksyllä on vuorossa toiset kaksi tilaisuutta. Loppuvuoden aikana tehdään päätöksiä ennakointiyhteistyön jatkosta yhdessä ammatillisen koulutuksen järjestäjien, ammattikorkeakoulujen, Helsingin seudun kauppakamarin ja Uudenmaan liiton kanssa. Rahoitus on tällä hetkellä sovittu vuoden 2015 loppuun asti. PKS Ennakoinnin ja Ennakointikamarin projektipäällikkö työskentelee Helsingin seudun kauppakamarissa. Vantaa on mukana myös Uudenmaan liiton koordinoimassa Yhdessä koulutustakuuseen!

-hankkeessa, jossa kartoitetaan koulutustakuun toteuttamisen toimintamalleja Uudellamaalla ja luodaan toimijoiden tarpeisiin sopeutuva malli, jonka avulla koulutustakuun toteutusta kehitetään. Hanke on kaksivuotinen (2015–2016) ja siihen osallistuu laaja joukko Uudenmaan ammatillisen koulutuksen järjestäjiä.

Ammattiopisto Varia

1 000 €	TP 2014	Käyttö- suunnitelma 2015	Kumulatiivinen tot. 31.8.	Tot. %	Ennuste 2015
Tulot	2 444	2 200	1 549	70,4 %	2 350
Menot	-33 891	-34 470	-21 486	62,3 %	-35 546
Toimintakate	-31 448	-32 270	-19 937	61,8 %	-33 196

Opiskelijamäärän ennustetaan kasvavan yli budjetoidun, esitys nettopuitteen korotuksesta tehdään tilastopäivän 20.9. jälkeen. Ammatillisten perustutkintojen uudistukset on otettu käyttöön 1.8.2015 alkaen.

Talousarvion toteutumisen keskeiset onnistumiset ja haasteet

Ammattiopisto Varian oppilaitosmuotoisen koulutuksen opiskelijamäärän ennustetaan kasvavan tänä vuonna niin, että opiskelijakeskiarvoksi tulee 2920. Tässä on lisäystä talousarvioon verrattuna 60 opiskelijaa. Oppisopimuskoulutukseen on myönnetty valtionosuutta 935 opiskelijalle, joka ylittää talousarvion varauksen 185 opiskelijalla. Lisäykseen sisältyy nuorten aikuisten osaamisohjelman ja aikuisten osaamisperustan vahvistamisohjelman opiskelijapaikkoja 83. Oppilaitosmuotoisen koulutuksen lisämääräraha on 601.304 € ja oppisopimuskoulutuksen lisämääräraha on 474.602 €. Menojen ylitys yhteensä 1.075.905 €. Oppilaitosmuotoisen koulutuksen myyntituottojen ennakoidaan ylittävän 150.000 €. Esitettyjen muutosten vaikutus nettopuitteeseen on 925.905 €.

Varian esitys vuoden 2015 sitovan nettopuitteen korottamisesta tehdään tilastopäivän 20.9. opiskelijatietojen varmistuttua.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Aloituspaiikkoja lisättiin sekä tammikuun että elokuun aloituksiin järjestämisluvanmukaisten opiskelijamäärien saavuttamiseksi. Läpäisyn parantamiseksi on suunniteltu opiskelijoiden ja henkilöstön osallisuutta lisääviä toimintamalleja sekä opiskelijoiden ohjaukseen ja tukeen liittyvää henkilöstön osaamisen kehittämistä.

Ammatilliset perustutkinnot, niitä koskevat säädökset, perustutkinnon perusteet ja muut määräykset on uudistettu ja otettu käyttöön 1.8.2015 alkaen. Muutoksen käytäntöön viemisen edellyttämä opetushenkilöstön ja tukipalveluhenkilöstön perehdyttäminen ja koulutus jatkuu. Opetus- ja toteutussuunnitelmia tarkistetaan jatkuvana prosessina samalla, kun uusien säädösten ja määräysten mukainen osaaminen kehittyy.

Yrittäjäkoulutuksen ja yrittäjyyden lisäämiseksi Variassa aloitti vuoden alusta harjoitusyritys. Yrittäjyydestä kiinnostuneiden on mahdollista valita yrittäjäpolku ja yrittäjyyteen liittyviä verkko-opintoja.

Kehittämishankkeet

Variassa on käynnissä 28 projektia: 7 kansainväliseen opiskelijoiden ja asiantuntijoiden liikkuvuuteen kohdistuvaa projektia ja 21 toiminnan kehittämiseen kohdistuvaa projektia. Erityisesti kehittämishankkeissa keskitytään osaamisperusteista oppimista ja oppimisen ohjausta sekä siihen liittyviä oppimisympäristöjä ja yksilöllisiä oppimiskäytäntöjä kehittäviin projekteihin. Lisäksi jatkuvat nuorisotakuuseen ja aikuisten osaamisperustan vahvistamiseen liittyvät projektit.

Aikuisopisto

1 000 €	TP 2014	Käyttö- suunnitelma 2015	Kumulatiivinen tot. 31.8.	Tot. %	Ennuste 2015
Tulot	2 549	2 775	1 288	46,4 %	2 190
Menot	-4 621	-4 906	-2 746	56,0 %	-4 528
Toimintakate	-2 072	-2 131	-1 458	68,5 %	-2 338

Aikuisopiston toinen osavuosi katsaus osoittaa, että nettotavoite tullaan ylittämään noin 208.000 euroa. Työvoimapolitiittisen koulutuksen loppuminen ja kansalaisopisto-opetuksen väheneminen vaikuttavat opiston tulokertymään negatiivisesti.

Talousarvion toteutumisen keskeiset onnistumiset ja haasteet

Vuoden 2015 talousarvioon ei tulla pääsemään. Aikuisopistoa ei valittu työvoimapolitiittisen suomen toisena kielenä -koulutuksen tuottajaksi ELY-keskuksen järjestämässä tarjouskilpailussa. Kansalaisopiston kurssimaksukertymä tarkastelujaksolla on pienempi kuin edellisellä vuotena, eikä ole realistista odottaa sen kasvavan suhteellisesti alkuvuotta enemmän loppuvuoden aikana.

Aikuisopiston talousarviossa tulot ovat 2.775.000 €, menot ovat 4.905.598 € ja netto on -2.130.598 €. Ennusteen mukaan näyttää siltä, että tulot alittuvat 585.000 €, menot alittuvat 377.000 € ja netto ylittyy 208.000 €.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Toiminnan tehokkuutta on pyritty lisäämään kiinnittäen kuitenkin huomiota palvelujen saatavuuteen. Sähköisten työkalujen käyttöä on lisätty ja tehostettu esimerkiksi kurssihallintojärjestelmä Kursorin ominaisuuksia kehittämällä (Opetushallituksen Laatu- ja kehittämisrahoituksella), mm. suuri osa asiakasviestintää ja rutiinimaista hallintotyötä siirretty järjestelmäautomaatiikan hoidettavaksi. Opetustarjontaa suhteessa opetuksen kysyntään tarkastellaan aktiivisesti ja kriittisesti.

Kehittämishankkeet

Aikuisopiston merkittävin kehittämisprojekti on tuottavuuden lisääminen ottamalla haltuun sähköisiä toimintatapoja ja työvälineitä sekä tehostamalla niiden käyttöä.

Varhaiskasvatus

1 000 €	TP 2014	Käyttö- suunnitelma 2015	Kumulatiivinen tot. 31.8.	Tot. %	Ennuste 2015
Tulot	18 814	19 661	11 829	60,2 %	18 861
Menot	-143 717	-149 193	-96 009	64,4 %	-147 561
Toimintakate	-124 903	-129 532	-84 180	65,0 %	-128 700

Talousarvion toteutumisen keskeiset onnistumiset ja haasteet

Varhaiskasvatuksen toimintakulujen kumulatiivinen toteuma elokuun lopulla on 64,4 %. Vuosiennusteeseen on arvioitu, että vuonna 2015 toimintakuluissa syntyy säästöä yhteensä 1,6 M€. Henkilöstökustannusten säästö, yhteensä 4,4 M€ muodostuu henkilöstön vapaaehtoisista palkattomista lomista ja epäpätevän henkilöstön palkkaamisesta. Säästöä muodostuu myös tarkasta henkilöstösuunnittelusta; määräaikaista henkilöstöä on voitu palkata vähemmän, kun hoitopaikkatakuulla olevien lasten määrä on toteutunut edellistä vuotta korkeammalla tasolla.

Seuren henkilöstöpalveluostot ylittävät määrärahavaruksen 2,5 M€ kun kelpoisuusehdot täyttävien, oman henkilöstön saaminen on edelleen haasteellista.

Ennusteeseen on huomioitu Vantti Oy:n myymien aterian- ja puhtauspalvelujen hinnanalennukset. Ateriapalveluista säästöä syntyy noin 538.000 euroa ja puhtauspalveluista 194.000 euroa.

Palvelusetelin kysynnän ja palvelutarpeen kasvaessa 2,5 M€:n määrärahavaraus tulee ylittymään n. 1 M€. Palveluseteliä käyttäviä lapsia on tällä hetkellä keskimäärin 334. Palvelusetelillä toimiva 108-paikkainen päiväkotitoiminta Loisto-Vekara aloitti 17.8.2015. Lisäksi Rantakaislan ostopalvelupäiväkotitoiminta laajensi toimintaansa 10 palvelusetelipaikalla.

Toimintatuottojen elokuun kumulatiivinen toteuma on 60,2 %. Toimintatuottojen kertymä alittaa budjetoidun noin 800 000 eurolla. Perusteena alittumiselle on päivähoitopaikkatakuun aktiivinen käyttö varsinkin kesäkuukausina, mikä vähentää asiakasmaksutuloja.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Tuottavuuden kehittäminen, sähköiset palvelut, palvelujen järjestämistapojen muutokset, asiakastytytyväisyyden muutokset jne. tekstimuodossa.

Syksyn suunnitelmissa oli, että päiväkotitoiminta Loisto-Vekaran lisäksi toinenkin päiväkotitoiminta aloittaa toimintansa, mutta valitusprosessin seurauksena päiväkodin toiminta alkaa vasta vuonna 2016. Palvelusetelipäivähoito tulee saavuttamaan tavoitteensa elokuussa.

Lasten määrä yksityisen hoidon tuella ei ole laskenut ennakoidusti. Yksityisen hoidon tuella on 33 % enemmän lapsia, kuin käyttösuunnitelmassa 2015. Tämä johtuu osaltaan siitä, että kunnallisessa tai yksityisessä päivähoitossa ei ole ollut toivotussa paikassa tilaa ja perhe on palkannut yksin tai muiden perheiden kanssa yhdessä yksityisen hoitajan.

Kerhotoiminnan kysyntä on pysynyt korkealla. Kerhotoiminnan kysyntä on yli 10 % korkeammalla tasolla kuin käyttösuunnitelmassa 2015 on ennakoitu. Kerholasten määrä on elokuussa arviolta 840.

Katsaus tulosalueen kehittämisprojekteihin

Toimialalla on meneillään useita kehittämisprojekteja. Osa niistä on toimialan sisäisiä ja osa yhteistyökumppaneiden kanssa toteutettavia.

Leikin painopistetyöskentely (2014- 2016) on sisäinen kehittämisprojekti, jossa vahvistetaan lapsen leikin tukemista ja leikin ymmärtämistä lapsen omana kehitystä eteenpäin vievänä toimintana. Sen lisäksi työskentelyn avulla vahvistetaan kasvattajien kehittävää pedagogista työtettä. Taidepedagogien osaamista hyödyntävä Taikava- hanke toteutetaan yhdessä Vantaan kulttuuritoimialan kanssa. Sekä Taikava-hankkeen, että toimialan sisäisen Kasvun ja oppimisen tuen lastenhoitaja- projektin tavoitteet liittyvät toimivien kasvun ja oppimisen tuen järjestämisen erilaisten vaihtoehtojen kehittämiseen.

TVT – välineiden hankintaan on saatu kaupungin lisäksi Opetushallituksen rahoitusta. Kehittämisprojektien (Leikkiagentit I ja II) kautta kehitetään TVT- välineiden pedagogista hyödyntämistä leikin kehittämisessä ja lasten leikkialoitteiden tekemisessä.

Elokuussa 2015 alkoi kaksi uutta esiopetuksen kehittämisprojektia valtion (Opetus ja kulttuuriministeriö) tuella. Ensimmäinen hanke liittyy toimintakulttuurin kehittämiseen ja sen tavoitteena on tieto ja viestintätekniikan eli TVT- välineiden pedagogisen käytön lisääminen ja henkilöstön osaamisen vahvistaminen sekä yhteistyö perheiden kanssa. Toinen on erityisopetuksen kehittämis hanke, jonka tavoitteena on esiopetukseen osallistuvien lasten hyvinvoinnin lisääminen ja oppimisvaikeuksien ennalta ehkäiseminen tilanteissa, joissa lapsella on erityisen vaativia käyttäytymishäiriöitä tai käyttäytymisen pulmia.

Kirjastopalvelut

1 000 €	TP 2014	Käyttö- suunnitelma 2015	Kumulatiivinen tot. 31.8.	Tot. %	Ennuste 2015
Tulot	545	500	299	59,9 %	500
Menot	-9 039	-8 926	-6 019	67,4 %	-8 926
Toimintakate	-8 493	-8 426	-5 720	67,9 %	-8 426

Talousarvion toteutumisen keskeiset onnistumiset ja haasteet

Kirjaston alkuvuosi on kokonaisuutena sujunut suunnitelluissa puitteissa niin talouden kuin suoritteidenkin osalta. Koivukylän kirjastoon on huumeisiin liittyvien järjestyshäiriöiden vuoksi jouduttu palkkaamaan vartija. Pähkinärinteen kirjastossa havaittiin kesäkuussa vakava sisäilmaongelma, jonka vuoksi kirjasto on ollut kesäkuun puolivälistä saakka suljettuna.

Pitkäjänteisesti kehitettyä toimintatapaa uudistaa kirjaston toimintoja ja tiloja yhdessä asiakkaiden kanssa on jatkettu tällä kertaa Martinlaakson kirjaston tulevan uudistuksen tiimoilla. Vantaalainen toimintamalli on noteerattu myös kansainvälisesti: viimeksi elokuussa Hakunilan, Pähkinärinteeseen ja Tikkurilan osallistavaa uudistamistyötä esiteltiin Opetusministeriön ja eräiden säätiöiden kustantamana kirjastoalan suurimmassa vuosittaisessa tapahtumassa, Ifla-konferenssissa Kapkaupungissa Etelä-Afrikassa.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Pähkinärinteeseen ja Pointin kirjastojen omatoiminen käyttö ilman henkilökuntaa on tullut alueiden asukkaille jo tutuksi. Näiden onnistuneiden kirjastojen jälkeen on aloitettu Tikkurilan kirjaston valmistelu automaation tukemaan aukiololaajennukseen.

Vuoden alusta käytössä ollut verkkomaksamismahdollisuus on otettu hyvin vastaan, ja sen ansiosta on palvelukassoja voitu vähentää.

Koivukylän ostoskeskuksen levoton ja epäsiisti ympäristö vaikuttavat myös kirjaston toimintaan. Koivukylän kirjastossa on kuluvan vuoden aikana tapahtunut merkittävää asiakaskatoa, mm. päiväkotiryhmät eivät em. syistä enää yhtä mielellään asioi kirjastossa. Kirjastoon on palkattu vartija, jonka ansiosta järjestyshäiriöt ovat hieman vähentyneet.

Katsaus tulosalueen kehittämisprojekteihin

Digitalisaatio vaikuttaa merkittävästi kirjaston toimintaan monin tavoin. Kirjasto on osallistunut opetussuunnitelman 2016 valmisteluun, ja toimii tulevaisuudessa yhä merkittävämmän myös opetustilana. Asiakaspalvelua ja kirjaston omia prosesseja kehitetään yhä enemmän automaation ja itsepalvelun suuntaan, mm. verkkomaksamismahdollisuuden, e-aineistojen, sosiaalisessa mediassa tapahtuvan markkinoinnin sekä verkossa tapahtuvan aineistosuositelun avulla. Kuluvana vuonna kirjaston aineistoon ja sen käsittelyyn liittyviä osa-alueita kehitetään voimakkaasti. Aineistovalinta on tammikuussa keskitetty, kirjastojen väliset kuljetukset on kilpailutettu, syyskuussa alkava aineiston ns. kellutus sekä lisäävät asiakkaiden saatavilla olevaa aineistoa että merkittävästi vähentävät kuljetustarvetta. Tähän liittyen kirjastojen kaikki aineisto, n. puoli miljoonaa nidettä tullaan merkitsemään etäluettavilla radiotaajuustarroilla.

Kirjasto on ryhtynyt jalostamaan toiminnastaan syntyvää dataa avoimeksi tiedoksi sekä liike-elämän että tutkimuksen käyttöön. Yhteistyötä tehdään mm. Turun yliopiston, Åbo Akademin ja VTT:n kanssa. Samaa käyttödataa hyödynnetään myös kirjaston oman toiminnan kehittämisessä.

Ruotsinkielinen tulosalue

1 000 €	TP 2014	Käyttö- suunnitelma 2015	Kumulatiivinen tot. 31.8.	Tot. %	Ennuste 2015
Tulot	970	890	558	62,7 %	890
Menot	-11 516	-11 765	-7 505	63,8 %	-11 765
Toimintakate	-10 546	-10 875	-6 947	63,9 %	-10 875

Ruotsinkielisen tulosalueen toiminta ja talous ovat toteutuneet suunnitellusti vuoden ensimmäisen puolen vuoden aikana 2015. Toimintakulut jäivät noin 2 % alle budjetoidun. Ennusteen mukaan tulosalue pysynee käyttösuunnitelmassaan vuonna 2015. Paineita käyttösuunnitelmassa pysymiselle aiheuttaa kuitenkin lisääntynyt avustajatarve ryhmäkojen kasvaessa kaupungin säästöohjelman toimenpiteiden myötä sekä pienryhmäopetustoiminnan

laajentaminen Dickursbyn skolassa. Opetussuunnitelmatyö ja opetuksen kehittäminen ja digitalisoiminen jatkuu tiukasta talousarviosta huolimatta.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa tavoitteena palvelujen kehittämisessä on ollut vastata keväällä 2014 ruotsinkielisille lapsiperheille järjestettyjen palvelumuotoilutilaisuuksien yhteydessä esille tulleisiin ideoihin ja näkemyksiin. Tikkurilan ja Tammiston alueella on käynnistetty maksutonta kerhotoimintaa päiväkodin yhteydessä sekä avointa päiväkotitoimintaa. Uusia palvelumuotoilutilaisuuksia on myös pidetty keväällä 2015, jossa on selvitetty päivähoidon kysyntä Aviapoliksen ja Kivistön alueilla. Opetuslautakunta päätti kesäkuussa 2015 ruotsinkielisen lapsiryhmän perustamisesta Aviapoliksen ja Kivistön alueilla.

Perusopetuksessa osallistutaan esiopetuksen sekä perusopetuksen opetussuunnitelmatyöhön. Opetussuunnitelmien uudistamiseen kuuluu sisällöllisesti oppimiskäsityksen muutos ja oppimisympäristön ja verkkopedagogiikan kehittäminen ja monipuolistaminen. Tähän liittyy myös kaupungin tablett projektiin osallistuminen, sekä panostaminen henkilöstön täydennyskoulutukseen.

Lukiossa valmistaudutaan sähköisiin ylioppilaskirjoituksiin kehittämällä sähköisiä oppimisalustoja ja kokeita. Virtuaalisen opetuksen yhteistyö on jatkunut 2015 Gnet-yhteistyön merkeissä ja yhteisten tarjottavien kurssien määrä yhteistyöverkostossa on lisääntynyt viidestätoista kahteenkymmeneenviiteen.

Tulosalueen johtoryhmä osallistui keväällä 2015 kaupungin henkilöstökeskuksen järjestämään TAJUA- valmennukseen.

Kulttuuripalvelut

1 000 €	TP 2014	Käyttö- suunnitelma 2015	Kumulatiivinen tot. 31.8.	Tot. %	Ennuste 2015
Tulot	278	300	250	83,3 %	245
Menot	-4 899	-5 184	-3 647	70,4 %	-5 232
Toimintakate	-4 621	-4 884	-3 398	69,6 %	-4 987

Kulttuuripalveluiden toiminta perustuu annetun talousarvion ja strategian mukaiseen toiminta-suunnitelmaan, joten olemme pysyneet hyvin talousarviossa. Vakanssimuutoksista johtuen palkkarakenteemme on hiukan keventynyt. Ainoa näköpiirissä oleva talousarviollinen haaste kohdentuu konserttitalo Martinuksen peruskorjaukseen varatun määrärahan riittävyyteen. Konserttitalon toiminnan ja laitteiston alasajo ja kaluston siirto väistövarastoihin edellytti mm. lisähenkilöstön palkkausta, suojakaluasteiden hankintaa ja muuttofirman mittavaa käyttöä. Kaluston inventaariotyö ostettiin konsulttipalveluna. Muita varsinaisia poikkeamia tai uhkia ei talousarviossa pysymiseen ole. Käytössä olevien mittareiden mukaan talous ja toiminta on toteutunut talousarvion mukaisena.

Kulttuuripalveluiden yksiköiden toiminta on hyvin johdettua ja henkilöstö on sitoutunut sekä strategiaan että talous ja velkaohjelman toteuttamiseen kiittävästi. Käytännössä TVO tarkoittaa vakanssimuutoksien kautta saavutettuja säästöjä ja parhaillaan selvitetään mahdollisuutta myös tilatehokkuuden nostamiseen, esim. lastenkulttuurin toimintaa nuorisotiloissa aamupäivisin. Haasteista suurimmat liittyvät tulevaisuuteen, esim. hallitusohjelman velvoitteisiin ja toisaalta esim. museotoimintaan kohdentuvien valtionosuuksien vähenemiseen. Asukkaiden osallistaminen mukaan toiminnan suunnitteluun ja kehittämiseen on työn alla.

Talousarvion toteutumisen keskeiset onnistumiset ja haasteet

Organisaatiomuutoksella 1.1.2015 Lastenkulttuurin tulosityksikkö ja Kulttuurituotannon tulosityksikkö yhdistettiin yhdeksi yksiköksi - Lastenkulttuuri ja kulttuurituotanto. Kulttuuripalveluiden suurin toiminnallinen muutos oli toukokuun 2015 alussa, jolloin Kulttuuri-palvelut tarjosi työtä kahdelle lakkautetun kaupunkikulttuuriyksikön tuottajalle. Henkilöstössä tapahtuneet muutokset ovat olleet ennakoitavissa. Kevään aikana etsittiin Martinuksen vaki-naiselle henkilöstölle koko yhteisöä palvelevat väistötyöt Martinuksen peruskorjauksen alkaessa syksystä 2015.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Kulttuuripalveluiden kaikkien kuuden yksikön toiminta on kehittämishalukasta. Yhteistyökumppaneiden määrä varsinkin suurten tapahtumien järjestämisessä kasvaa. Myös keväällä kaupunginhallituksen lakkauttamat kumppanuusrahojen suuruinen euromäärä siirtyi Kulttuuripalveluiden avustuspottiin mahdollistaen uutta toimintaa. Asukasaktiivisuus paikallisen kulttuuri-toiminnan toteuttajana on kasvussa.

Kaupunginmuseo on osallistunut Vantaan arkkitehtuuriohjelman 2015 valmisteluun. Ohjelma on hyväksytty ja se julkaistaan syksyllä. Rakennustutkijat ovat antaneet viranomaislausuntoja ja kommentteja 127 kpl.

Kevään aikana perustettiin museoon arkeologin virka, johon valittiin FM Andreas Koivisto 1.6.2015 lähtien. Määräaikaisten ja projektityöntekijöiden määrää kasvatti heinäkuussa avattavien Vantaan Asuntomessujen museon oman osaston - Kasarikodin - valmistelut sekä Kirkonkylän Säätiön varoin tehdyn Kirkonkylä-projektin viimeistelytyöt. Kaupunginmuseon palkkalistoilla ovat myös historiatoimikunnan tutkijat.

Katsaus tulosalueen kehittämisprojekteihin

Kaksivuotinen Taikava-hanke - Taidekasvattajat varhaiskasvatuksessa (2014 - 2016) on Vantaan kulttuuripalveluiden ja varhaiskasvatuksen yhteinen, poikkihallinnollinen kehittämisohjelma, jossa toteutetaan uudenlainen tapa tuottaa taide- ja kulttuuripalveluita ja järjestää kulttuuri-toimintaa. Varhaiskasvatuksen henkilöstörakennetta kehitetään Vantaan kulttuuripalveluiden ja varhaiskasvatuksen yhteistyönä siten, että päiväkotien ryhmäkohtaisten avustajien työsuhteita muutetaan taidekasvattajien työsuhteiksi. Tämä aloitettiin 1.9.2014 kymmenellä taide-kasvattajalla. Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi Kulttuuripalveluille Taikava-hankkeen tutkimukseen 80 000 € vuosille 2014 - 2016. Tämä hanke on yksi viidestä OKM:n Lastenkulttuuripoliittisen ohjelmaehdotuksen toteuttamiseksi käynnistetyistä kärkihankkeista, joilla lisätään lasten osallistumista taiteeseen ja kulttuuriin ja luodaan uusia tapoja antaa lapsille tietoa ja kokemuksia taiteen aloista ja kulttuuriperinnöstä. Lisäksi Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt 70 000 € Vantaan kaupungille Lastenkulttuurikeskusten Pessin ja Toteemin toimintaan vuodelle 2015.

Tulosalueella on meneillään useita kehittämisprojekteja, mm. Vantaan kaupunginmuseon Asuntomessu-projekti, johon osallistui myös Vantaan kuvataidekoulu, sekä Kirkonkyläprojekti ja rakkauden Vantaa.

Vantaan musiikkiopisto

1 000 €	TP 2014	Käyttö- suunnitelma 2015	Kumulatiivinen tot. 31.8.	Tot. %	Ennuste 2015
Tulot	953	936	545	58,3 %	936
Menot	-3 861	-3 993	-2 595	65,0 %	-3 993
Toimintakate	-2 908	-3 057	-2 050	67,1 %	-3 057

Musiikkiopisto pysyy talousarviossa sekä menojen että kulujen osalta ja toiminta toteutuu suunnitelmien mukaisesti. Pystymme myös toteuttamaan säästövelvoitteen 1,5 %.

Vantaan kuvataidekoulu

1 000 €	TP 2014	Käyttö- suunnitelma 2015	Kumulatiivinen tot. 31.8.	Tot. %	Ennuste 2015
Tulot	335	270	175	64,9 %	320
Menot	-882	-877	-616	70,1 %	-927
Toimintakate	-547	-607	-440	72,5 %	-607

Kuluvana kautena Kuvataidekoulu on pysynyt budjetissaan. Tosin tänä vuonna lisäkuluja ovat aiheuttaneet osallistuminen Asuntomessuille Vantaan Kivistössä ja kuvataidekoulun toimiston muutto Kulttuurikeskus Orvokkiin.

Kuvataidekoulun näyttelyssä Asuntomessuilla kävi kuitenkin runsaasti näyttelyvieraita ja näyttely toimi hyvänä toiminnan esittelynä Kivistön alueella, jonne saadaan uusi opetuspiste Aurinkokiven koulun tiloihin syksyllä 2016.

Kysyntää etenkin varhaisiän opetuksessa on paljon enemmän kuin pystytään nykyisen budjetin ja nykyisten tilojen puitteissa tarjoamaan ja tähän kysyntään vastaamista voitaneen pitää yhtenä haasteista.

Kuvataidekoulun oppilasmäärä on tasaisesti kasvanut viime vuosina ja nykyiset opetustilat alkavat olla ääriään myöten täynnä. Uusia ryhmiä aloittaa tänäkin vuonna ainakin Kivistössä ja Kartanonkoskella.

Toimintaa kehitetään kuitenkin jatkuvasti uusimalla opetustarjontaamme ja kouluttamalla opettajakuntaamme. Parhaillaan on käynnissä Toimintakulttuurin kehittämishanke yhdessä Pohjois-Helsingin kuvataidekoulun kanssa Opetushallituksen tuella.

Koko taiteen perusopetuksen kentällä on haasteena poikien ja maahanmuuttajataustaisten lasten saaminen mukaan taiteen perusopetukseen.

Nuorisopalvelut

Nuorisotakuuta toteutettiin monialaisen yhteistyönä nuorten työpajatoiminnassa ja monialaisissa hankkeissa. Nuorten määrä koko työpajatoiminnassa oli lähes 900. Nuorten suurimmat haasteet liittyivät edelleenkin elämänhallintaan, velka-asioihin ja mielenterveysongelmiin. Asunnottomuus on lisääntynyt pajanuorten keskuudessa. Mutta pajanuorissa on myös voimaa: Työpajanuoret suunnittelivat ja toteuttivat Asuntomessuille suuren suosion saaneen nuoren miehen asunnon sisustuksen. Lähes kaikki mahdollinen toteutettiin kierrätysperiaatteella. Hankkeessa olivat kaikki mukana.

Työpajat juhlivat helmikuussa 30 -vuotispäiväänsä. Puhujina juhlissa olivat mm. työministeri Lauri Ihalainen.

Kesätoiminta oli vilkasta ja kävijöitä oli paljon. Kesäkonttinuta-toiminta laajeni Kuusijärvelle. Leirit onnistuivat hyvin. Leiritoiminnan majoitusvuorokaudet kasvoivat 14 %. Kesätoiminnasta saatu palaute oli hyvää.

Mopo- ja katutyö tavoitti alkuvuodesta 9000 nuorta. Määrä kasvoi. Toiminnassa erityinen painopiste oli uudessa Dixin kauppakeskuksessa. Siellä tehtiin laajaa monialaista nuorisotyötä yhteistyössä kauppakeskuksen, poliisin, Aseman Lapset ry:n, maahanmuuttajajärjestöjen ja nuorten kanssa, jonka ansiosta kauppakeskus on rauhallinen ja viihtyisä muutamia poikkeustilanteita lukuun ottamatta. Työ jatkuu.

Nuorisopalvelut palkkasi kesätoimintaan 34 nuorta.

Nuorisotilojen kävijämäärät laskivat n.10 %. Syynä tähän olivat mm. kahden nuorisotilan remontit. Pähkinärinteen nuorisotilan kävijämäärä kasvoi huomattavasti. Alkuvuonna Kolohongan nuorisotilat siirtyi uusiin pienempiin tiloihin. Toiminta on lähtenyt hyvin liikkeelle. Yhteistyö maahanmuuttajajärjestöjen kanssa on lisääntynyt. Alkuvuonna tehtiin selvitys maahanmuuttajataustaisten nuorten tilanteesta alueittain.

1 000 €	TP 2014	Käyttö- suunnitelma 2015	Kumulatiivinen tot. 31.8.	Tot. %	Ennuste 2015
Tulot	938	480	445	92,7 %	860
Menot	-7 783	-7 116	-5 095	71,6 %	-7 561
Toimintakate	-6 845	-6 636	-4 650	70,1 %	-6 701

Talousarvion toteutumisen keskeiset onnistumiset ja haasteet

Menot ylittyvät 446 000 € ja tulot 380 000 € hankkeiden takia. Omarahoitusosuus 65 000 € haetaan hankerahoitukseen varatuista rahoista. Muutoin pysytään talousarviossa.

TVO:ta on toteutettu suunnitellusti vähentämällä henkilötöyvuosia ja siirtymällä Kolohongassa puolta pienempiin tiloihin.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Nuorisopalvelut kehittää tuottavuutta mm nuorisotilojen käyttöastetta nostamalla ja tuottamalla palveluja monituottajamallilla. Toiminnassa on lisätty yhteistyötä järjestöjen kanssa. Nuoret itse osallistuvat entistä enemmän toiminnan suunnitteluun ja ohjaamiseen. Osallistavaa budjetointia käytetään osassa nuorisotaloja ja toiminta laajenee.

Lyhyt katsaus tulosalueen kehittämisprojekteihin.

Kaikki hankkeet etenevät suunnitellusti. Uusia hankkeita ovat Palvelu olen minä !- hanke ja Nuorisotyö raiteilla -hanke. Kaikki nuorisopalveluiden hankkeet toteutetaan laajana monialaisen yhteistyönä. Hankkeita hallinnoi nuorisopalvelut.

Nuorisotakuun piiriin kuuluvia hankkeita:

Palvelu olen minä!- hanke (ESR-hanke 2015-2017) jonka tavoite on kehittää nuorille matalan kynnyksen mielenterveyspalveluita ja parantaa psykososiaalisesti heikoimmassa asemassa olevien nuorten toimintakykyä. Palveluverkoston toimintaa kehitetään verkostoyhteistyönä siten, että luodaan vakiintunut toimintamalli, jonka avulla kohderyhmään kuuluvat nuoret tavoitetaan ja saadaan kiinnittymään palveluihin ja jatkossa ohjattua eteenpäin koulutukseen tai työhön. Nuoren kuntoutumista edistetään vahvan yksilötyön, ryhmätoiminnan sekä monialaisen verkostotyön keinoin. Tavoite on selkeyttää palvelurakennetta, lisätä tietoisuutta nuorten psykososiaalisista palveluista ja tiivistää alalla toimivien yhteistyötä. Hankkeessa tehdään tutkimus. Palvelu olen minä! -toimintamallin lisäksi kartoitetaan nuorille suunnatut Vantaan mielenterveyspalvelut ja niiden toimivuus; selvitetään myös mitä palveluita puuttuu.

Työpajojen kehittämishanke, jossa nyt painopisteenä on työpajanuorten oppimaan oppimisen ja opiskeluvälineiden kehittäminen, nuorten talousneuvonta ja suomen kielen oppimisen tukeminen työpajan arjessa erillisten suomen kielen kurssien lisäksi. Hankkeella on AVI:n pitkäaikainen rahoitus.

Ohjaus- ja tukikeskus Kipinä ja etsivä nuorisotyö. Hankkeessa ohjataan koulutuksen ja työelämän ulkopuolella olevia nuoria, opiskelun keskeyttäneitä nuoria. Etsivän nuorisotyön avulla tavoitetaan niitä nuoria, jotka ovat kaikkien palvelujen ulkopuolella.

Nuorisotyö raiteilla -hanke, jota rahoittaa OKM. Hanke toteutetaan monialaisena PKS-yhteistyönä. Hankkeeseen on palkattu kaksi nuorisotyöntekijää. Tavoitteena on joustavasti liikkuvan nuorisotyön vieminen sinne missä nuoret liikkuvat ja viettävät vapaa-aikaa, aktivoida ja osallistaa nuoret junassa matkustamiseen ja asemien turvallisuuteen ja viihtyisyyteen. Ennalta ehkäistä konflikteja, ohjata nuoria palvelujen piiriin.

Liikuntapalvelut

1 000 €	TP 2014	Käyttö- suunnitelma 2015	Kumulatiivinen tot. 31.8.	Tot. %	Ennuste 2015
Tulot	3 001	4 770	3 053	64,0 %	5 270
Menot	-14 422	-16 891	-10 624	62,9 %	-17 391
Toimintakate	-11 421	-12 121	-7 570	62,5 %	-12 121

Talousarvion toteutumisen keskeiset onnistumiset ja haasteet

Liikuntapalveluiden käyttösuunnitelman menot ja tulot ylittyvät 500 000 eurolla. Käynnissä olevat projektit aiheuttavat menojen 300 000 euron ylityksen. Ylitys katetaan projekteihin saadulla rahoituksella. Menot ja tulot ylittyvät liikuntayhtiöiltä siirtyneiden liikuntapaikkojen nimi- ja mainosmyynnin vuoksi 200 000 eurolla.

Liikuntayhtiöiden liikuntatilat siirtyivät liikuntapalveluiden operointiin vuoden 2015 alusta lähtien. Talousarvion toteutuminen liikuntayhtiöiden toimintojen siirron osalta täsmentyy käytännön kautta vuoden aikana.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Liikuntapalveluiden toiminnot vuoden toisen vuosineljänneksen aikana ovat toteutuneet suunnitelman mukaisesti. Vuoden ensimmäisen vuosineljänneksen aikana on keskitytty liikuntayhtiöiden toimintojen siirtoon, siihen liittyvään toiminnan uudelleenorganisointiin, toimintatapojen yhtenäistämiseen ja uusien liikuntatilojen liittämiseen mukaan liikuntapalveluiden perustoimintaan. Tilavaraustiimin työskentely on käynnistynyt ja tilavarausten hallinnoinnin keskittäminen vaiheittain on aloitettu sivistystoimen Timmi-tilavarausjärjestelmään. Kehittämishankkeet etenevät suunnitellusti.